

# **СИСТЕМА НА ОБЕЗПЕЧЕНИЯТА В БЪЛГАРСКОТО ПРАВО**

## **ПЕРСОНАЛНИ (ЛИЧНИ) ОБЕЗПЕЧЕНИЯ**

1. Поръчителство – чл. 138 и сл. ЗЗД
2. Авал – чл. 483 и сл. ТЗ
3. Менителнично посредничество – чл. 516 и сл. ТЗ
4. Клаузи „делкредере“ при комисионния договор (чл. 353 и сл. ТЗ) и при договора за търговско представителство (чл. 35 ТЗ)
5. Банкова гаранция – чл. 442 ТЗ
6. Встъпване в дълг – чл. 101 ЗЗД

*Поръчка за даване на кредит (в германското право – Kreditauftrag)*

*„Твърди“ патронатни изявления (в германското право – Patronatserklärungen)*

## **РЕАЛНИ (ВЕЩНИ) ОБЕЗПЕЧЕНИЯ С ВЕЩИ И ВЗЕМАНИЯ**

7. Залог при държане на вещта – чл. 149 и сл. ЗЗД
8. Заложно право на комисионера, спедитора, превозвача и залогоприемателя – чл. 354, 361, ал. 2, чл. 375, 583 ТЗ
9. Залог на вземания – чл. 162 и сл. ЗЗД
10. Особен залог (без държане на вещта) – Закон за особените залози
11. Заложен запис като част от складовия запис – чл. 577 и сл.
12. Ипотека на кораб – чл. 46 и сл. КТК
13. Продажба със запазване на собствеността – чл. 205 ЗЗД
14. Договор за финансов лизинг – чл. 342 и сл. ТЗ (подобно на чл. 205 ЗЗД)
15. Продажба с уговорка за изкупуване – чл. 209 ЗЗД, чл. 333 във вр. с чл. 318 ТЗ
16. Обезпечителна цесия на вземане – чл. 99 ЗЗД
17. Заложно джиро – чл. 473 ТЗ
18. Факторинг – чл. 2, ал. 2, т. 12 ЗКИ
19. Ипотека – чл. 166 и сл. ЗЗД
20. Поземлен дълг (в германското право – Grundschuld)

*Фидуциарно отстъпване на собственост за обезпечение на дълг (в германското право – Sicherungsübereignung)*

## **ДРУГИ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ (ИНСТИТУТИ С НЕХАРАКТЕРНА ИЛИ СТРАНИЧНА ОБЕЗПЕЧИТЕЛНА ФУНКЦИЯ)**

21. Неустойка – чл. 92 ЗЗД, чл. 309 ТЗ
22. Задатък – чл. 93 ЗЗД
23. Възражение за неизпълнен договор – чл. 90 ЗЗД
24. Търговско право на задържане – чл. 315 ТЗ
25. Уговорка в коносаментата за предаване само при плащане на навлото – чл. 110 КТК
26. Дълг, свързан с вещта – чл. 91 ЗЗД

27. Прихващане на насрещни задължения – чл. 103 и сл. ЗЗД
28. Недопустимост на прихващане срещу определени вземания – чл. 105 ЗЗД
29. Периодични плащания при договори с периодично/периодично изпълнение
30. Загубване на предимствата на срока, установен в полза на длъжника – чл. 71 ЗЗД, чл. 617 ТЗ, 60 ЗКИ, договорни клаузи в този смисъл
31. Обща отговорност на длъжника с цялото му имущество – чл. 133 ЗЗД
32. Отпадане на несеквестируемостта при изпълнение на някои вземания – чл. 340 ГПК
33. Привилегии в полза на определени групи кредитори по чл. 136 ЗЗД, чл. 722 ТЗ, чл. 94 ЗБНесът, чл. 53 и сл. КТК
34. Акредитивна форма на плащане – чл. 435 и сл. ТЗ
35. Влагане на парична сума като гаранционен депозит
36. Приета за плащане менителница – чл. 481 ТЗ
37. Запис на заповед – чл. 535 и сл. ТЗ
38. Чек – чл. 539 и сл. ТЗ
39. Уговорка за плащане само по определена сметка при определена банка (вкл. и при чек за минаване по сметка и пресечен чек – чл. 555 и сл. ТЗ)
40. Разваляне на двустранни договори поради неизпълнение – чл. 87 ЗЗД
41. Отказ от поръчка и от изработка, прекратяване на договор за дружество
42. Забава на кредитора – чл. 95 и сл. ЗЗД
43. Договор за банков кредит при условия за ползването му – чл. 430 и сл. ТЗ
44. Революиращ кредит / овърдрафт до максимална обща сума
45. Уговорка за плащане само след разрешение от трето лице – кредитор на кредитора (напр. при акредитивна форма на плащане)
46. Суброгация – чл. 74 ЗЗД
47. Косвен иск – чл. 134 ЗЗД
48. Павлов иск – чл. 135 ЗЗД
49. Отменителни иски и относителна недействителност по чл. 645 и сл. ТЗ
50. Запор – чл. 308 – 322 и чл. 344 – 347 ГПК; вж. и чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ (!)
51. Възбрана – чл. 308 – 322 и чл. 344 – 347 ГПК; вж. и чл. 722, ал. 1, т. 1 ТЗ (!)
52. Солидарност – чл. 121 и сл. ЗЗД
53. Случаи на неистинска солидарност – застраховател + делинквент, възложител на работа + изпълнител, управител + търг. Д-во при намаляване на капитала (чл. 152 ТЗ)
54. Извънсъдебните изпълнителни основания по чл. 237 ГПК
55. Спирането и прекъсването на давността – чл. 115 и 116 ЗЗД
56. Капиталът на търговските дружества като общо обезпечение на кредиторите – чл. 110, 133, 138, ал. 3, чл. 149 и сл., чл. 202, чл. 247а ТЗ
57. Производството по несъстоятелност, като обезпечение на кредиторите по вземания с по-късни падежи